

Het Angelus

Nieuwsbrief 34

Jaargang 11 ♦ december 2019

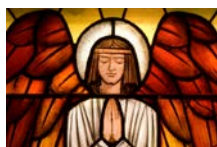
**Cultureel Erfgoed
Annuntiaten Heverlee**

1. Lekker intercultureel: verslag proeftuin 1 Slimerfgoed.be

In het project Slimerfgoed.be gaan scholen en erfgoedinstellingen aan de slag met schoolerfgoed. Het project draait intussen op volle toeren en is herkenbaar aan het logo. Scholen hebben heel wat erfgoed in huis. Dat is rijk en verscheiden en bevat aanknopingspunten om alle mogelijke maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Werken met schoolerfgoed is geen binnenkamerverhaal. Scholen gaan ervan uit hun dak, ze gaan in interactie met de omgeving, werken samen met andere actoren en kleuren de samenleving. Met het project **Slimerfgoed.be** wil **Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee** samen met verschillende partners aantonen dat dat schoolerfgoed kansen inhoudt om op een laagdrempelige manier aan de slag te gaan met erfgoed rond **thema's als gender, diversiteit en inclusie**. Tegelijk is **schoolerfgoed bedreigd**. Het project moet scholen bewust maken van de waarde van hun collectie. Vier ervaringsgerichte proeftuinen moeten leiden tot de ontwikkeling van een duurzaam platform waar de onderwijs- en erfgoedsector elkaar kunnen vinden.

We vlogen er meteen in. In oktober ging de eerste proeftuin door. Gedurende twee opeenvolgende dagen werkten leraren in opleiding en anderstalige nieuwkomers met het voedingserfgoed van het Heilig Hartinstituut aan interculturaliteit. Aan de hand van de **collectie van de voormalige landbouwhuishoudschool van Heilig Hart Heverlee** gingen OKAN-leerlingen, studenten NT2 van CLT Leuven en studenten lerarenopleiding van UCLL met elkaar **in dialoog over koken, huishouden, gezonde voeding en etiquette**. Oude

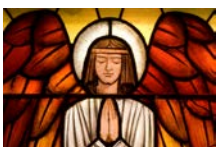

bewaartechnieken uittesten, poetsen volgens de regels van de kunst en oude huishoudhulpjes als een frietsnijder en kersenontpitter gebruiken, maakte de tongen los en zorgde voor heel wat uitwisseling.

Beelden van de eerste proeftuin

Op 16 januari organiseert Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee i.s.m. haar projectpartners een Forumgesprek over het resultaten van deze eerste proeftuin. Wie interesse heeft om deel te nemen, is welkom van 10.00-12.30 uur in het Heilig Hartinstituut Heverlee. Inschrijven is verplicht en kan via archieff@ce.annuntiaten.be. Je krijgt dan het volledige programma toegestuurd.

Ondertussen kondigen we hier ook al de startsessie voor de tweede proeftuin aan (2 van 4): 'Buitengewoon waardevol: het erfgoed van het buitengewoon onderwijs'. Deze startsessie gaat door op 10 januari in Gits.

In dit traject ontwikkelt een cluster van erfgoedactoren in afstemming met de erfgoedgemeenschap van de scholen voor buitengewoon onderwijs een waarderingskader voor het erfgoed van de school met het oog op het hergebruik van het erfgoed binnen en buiten het schoolverband en een efficiënt gebruik van middelen en ruimte.

Het programma van deze startsessie is het volgende:

13.30u-13.50 Belang van het erfgoed van Dominiek Savio voor het (school)beleid

Dhr. P. Vanneste gedelegeerd bestuurder Groep Gid(t)s

13.50u-14.10u Voorstelling van het project slimerfgoed.be: proeftuinen en platform voor schoolerfgoed

Carine Dujardin (KADOC-KULeuven) en Ria Christens (CEAH), projectcoördinatie slimerfgoed

14.10 u -15.30u Praattafels

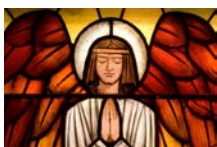
- 'Schatten op zolder'? Het papieren archief
- 'Savio in beeld': Het audiovisueel erfgoed
- 'Souvenirs of historisch waardevol': museaal erfgoed

15.30u - 16.00u Conclusies

Deze startseesie wordt georganiseerd in Dominiek Savio in Gits, een school voor buitengewoon onderwijs type 4. Dominiek Savio biedt ook onderwijsondersteuning aan in tal van Westvlaamse basisscholen waar ze leerlingen met een neuro-motorische beperking begeleiden om een gewoon onderwijsprogramma te volgen in hun eigen omgeving.

Publicatie ter gelegenheid van
50 jaar Dominiek Savio
(Davidsfonds/ Leuven)

2. Speeddaten in het Woon- en Zorgcentrum

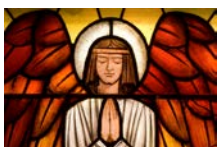
Els Claeys, leerkracht in het secundair onderwijs van het Heilig Hartinstituut, ging onlangs aan de slag met het project 'Community service learning' in het Woon- en Zorgcentrum Annuntiaten Heverlee.

Sinds jaar en dag zijn het secundair onderwijs en het Woon- en Zorgcentrum van de zusters annuntiaten burenen. Letterlijk: de twee gebouwen liggen zij aan zij op het domein. Lang hadden ze weinig contact met elkaar en leefden ze elk in hun eigen leefwereld. Tot het Woon- en Zorgcentrum een aantal jaren geleden verbouwd werd tot een modern gebouw met woonruimtes voor leefgroepen en assistentiewoningen. Deze verbouwing was de start voor een nauwere samenwerking....

De leerlingen en de bewoners van het WZC tijdens hun speeddate

Vorig schooljaar waren er 2 klassen uit de tweede graad die vrijwillig deelnamen aan een project waarbij de bewoners van het Woon- en Zorgcentrum en de leerlingen regelmatig met elkaar in contact kwamen. Concreet betekende dit o.a. dat de leerlingen en de bewoners elkaar leerden kennen tijdens een speeddate. De leerlingen van klas 316 en 320 gingen telkens per twee gedurende een kwartiertje bij een bewoner zitten en hadden korte, maar zeer leerrijke en boeiende gesprekken over elkaars leven, elkaars interesses, het verleden en de toekomst. Waar de eerste minuten nog aarzelend en met een zekere schroom verliepen, zagen we daarna een grote openheid en spontaniteit in de gesprekken ontstaan. Het enthousiasme van de leerlingen én de bejaarden was groot. De maanden erna kozen de leerlingen ervoor om tijdens hun studie-uren niet in de studieruimte te gaan zitten studeren,

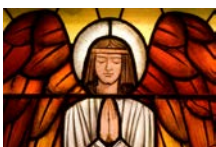

maar een bezoekje te brengen aan de bejaarden in hun leefgroep of assistentiewoning. Voor ons, leerkrachten, was het hartverwarmend om te zien hoe de leerlingen tijdens een mooie zomerdag op het einde van het schooljaar de bejaarden begeleidden op een wandeling op en rond het domein. En voor de leerlingen bood dit zeker ook een leerkans: de leerlingen van klas 316 die de richting Voeding-Verzorging volgen, kregen zo de kans om hun doelpubliek voor hun latere job beter te leren kennen.

Omdat dit initiatief zowel door de leerlingen als door de leerkrachten en de bewoners van het Woon- en Zorgcentrum na een begeleide reflectie als waardevol werd geëvalueerd, besloten we een stapje verder te gaan. Na een rondleiding in het gebouw in de maand oktober van het schooljaar 2019-2020, organiseerden we weer een speeddate met de bejaarden. De eerste kennismaking verliep vlot en bij momenten zeer geanimeerd. Het eerste contact werd gelegd. Net zoals vorig jaar gaan de leerlingen van de verschillende klassen ook nu op bezoek tijdens studie-uren, en willen we graag Kerst met hen vieren door een kerstontbijt te organiseren.

Maar we gaan nog een stapje verder. We introduceren CSL in onze samenwerking. CSL staat voor Community Service Learning, een ervaringsgerichte onderwijsvorm waarbij theoretische leerinhouden getoetst worden aan een concrete praktijkervaring in de vorm van maatschappelijk engagement. Waar de ontmoetingen én het speeddaten tot nu toe omschreven konden worden als waardevol vrijwilligerswerk, zullen we vanaf het tweede semester de leerplandoelstellingen van het vak Project Algemene Vakken én het verwerven van bepaalde vooropgestelde competenties van het Beroeps Gerichte Deel koppelen aan dit maatschappelijk engagement.

Tijdens de lessen PAV zullen de leerlingen doorheen het tweede semester het thema “Feesten en Tradities” behandelen. Taalvaardigheid, atlasoefeningen, rekenen en cijferen, begrijpend lezen,... worden behandeld in de klas zelf. De uitdaging die we willen aangaan, ligt in de gesprekken die leerlingen van de klas 316 zullen aangaan met de bewoners over een bepaalde feestdag. Door te luisteren, vragen te stellen, een interview af te nemen, moeten de leerlingen de verschillen tussen de tradities vroeger en nu kunnen herkennen en omschrijven. Het situeren van deze tradities en gewoonten in de tijd is ook de doelstelling die zij zullen moeten toepassen.

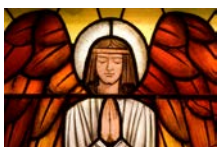
Het resultaat van deze leerervaring zullen de leerlingen dan in het laatste deel van het schooljaar visueel voorstellen aan de hand van een tentoonstelling. Daarbij zullen ze hulp krijgen van Ria Christens van Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee, die hen zal meenemen naar het archief en samen met hen op zoek zal gaan naar voorwerpen, boeken, prenten, ... die hun verslag kunnen visualiseren.

Het mondeling toelichten van hun visueel verslag voor de bejaarden en andere genodigden is weer een ervaring, een leermoment waarbij heel wat leerplandoelstellingen bereikt zullen worden. Wordt vervolgd!

Tekst: Els Claeys

Woon- en Zorgcentrum Annuntiaten Heverlee

3. Hoor wie klopt daar....

Sinterklaas is het feest van geheimzinnigheid, van vreemde, onverwachte gebeurtenissen: een paard op het dak (of was het een ezel?), verrassingen die door de schoorsteen vallen en veel cadeautjes en lekkers. Sinterklaas zelf is een man die ondanks zijn respectabele leeftijd elk jaar met zijn schip uit Spanje komt om hier zijn verjaardag te vieren op 6 december.

Sinterklaas is geboren in een tijd waarin er nog wonderen gebeurden. Sinterklaas zelf (of was het bisschop Nicolaas van Myra op wie de figuur van Sinterklaas gebaseerd is) heeft veel wonderen verricht en doet dat nog elk jaar tijdens zijn rit over de daken, zwaar bekapt en bezakt met cadeautjes die jij toevallig wilde hebben. Maar heel lang geleden gebeurden er meer wonderen dan nu. Die verhalen werden van generatie op generatie doorgegeven en zo ontstond een legende. Legendes zijn echt gebeurd, maar na verloop van tijd begint het verhaal steeds meer op een sprookje te lijken en uiteindelijk weet niemand nog echt hoe de werkelijkheid geweest is.

Bezoek van de Sint aan de lagere school van het Heilig Hart Heverlee in de jaren '80 (foto: CEAH)

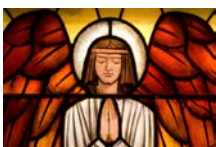
Zo hebben geschiedkundigen ontdekt dat 6 december helemaal niet de verjaardag is van Nicolaas. Zijn geboortedatum is vergeten, misschien omdat men toen nog niet wist dat Nicolaas ooit zo bekend zou worden.

Wel is geweten dat hij geboren is in de derde eeuw na Christus in Lycië, Klein-Azië (het huidige Antalya in Turkije) in een plaatsje dat Patara heet. Daar woonde Nicolaas als kleine jongen en heeft hij op jonge leeftijd zijn beide ouders aan de pest verloren. Het fortuin dat ze Nicolaas nalieten, besteedde de jongen aan de armen. Hij deed een bedevaart naar Jeruzalem en werd zo goed en vroom dat hij tot bisschop van Myra werd benoemd, een dichtbij gelegen stad. Daardoor komt het dus ook dat Sinterklaas gekleed is als een bisschop, inclusief de pontificalia. Vaak is de kledij van de Sint om praktische redenen echter eenvoudiger uitgevoerd (beklim maar eens een dak in zo'n gewaad!)

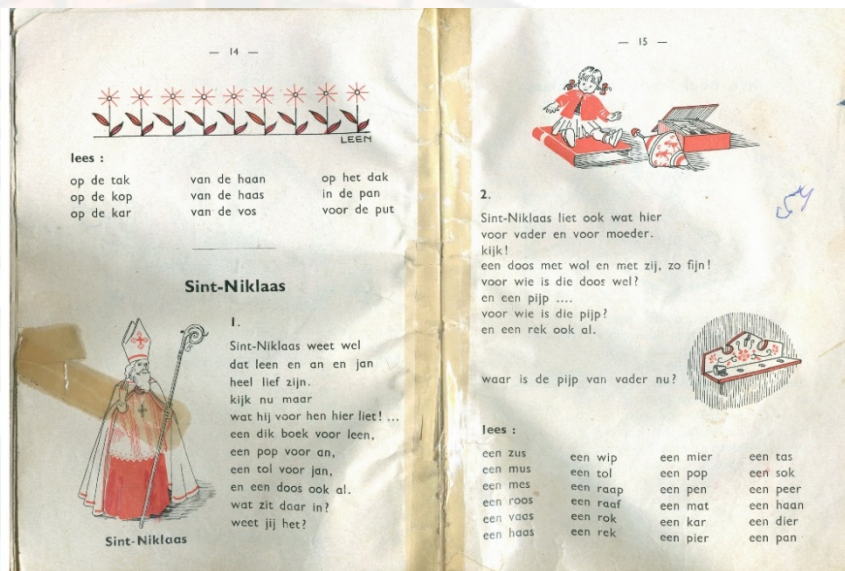
Grote speelgoedactie van de 2de graad van het HHH SO ter gelegenheid van Sinterklaas in 1988 (let op de jonge Jo Claes, ere-leerkracht van het HHH en auteur) op de foto rechtsonder

Nicolaas deed tijdens zijn leven veel weldaden en toen hij op 6 december 345 overleed, bleef hij daar, jaar na jaar, mee doorgaan. Toen beseften de mensen dat hij heilig was. Omdat ze zijn geboortedatum niet kenden, vierden ze zijn feest dus op 6 december.

Mensen in nood riepen zijn hulp aan en bijna nooit tevergeefs. In oude zeemannsverhalen lezen we dat schippers op zee tijdens een zware storm alle heiligen aanriepen de ze kenden, maar alleen Sint Nicolaas liet de storm bedaren. Hij zette zelfs de verdronken zeelui weer levend aan boord! Sindsdien hebben alle zeelui hem tot hun schutpatroon gebombardeerd: Grieken, Klein-Aziërs, Italianen, Spanjaarden en zelfs de woeste Noormannen.

Waarschijnlijk heeft hij zo uiteindelijk ook in onze contreien voet aan wal gekregen (vandaar de traditie dat hij elk jaar per schip aankomt). Maar hoe kwam hij nu aan dat witte paard en die Pieten?

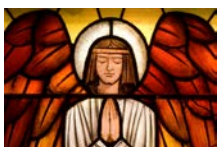

Uit het leesboekje A Leen, An en Jan uit 1956 van de Zusters Annonciaden van Huldenberg (uit de erfgoedbibliotheek van CEAH)

Afbeelding van Wodan op Sleipnir

Nog voordat Nicolaas geboren was, regeerden hier de Germaanse goden. Zo reed de god Wodan ieder jaar op zijn vliegend paard Sleipnir door de lucht met zijn knecht Eckart aan zijn zijde. Wodan kwam de goede mensen belonen en de slechten straffen. De boeren offerden korenschoven, en door de schoorsteen -de verbinding tussen hemel en aarde- kwamen de goede gaven naar binnen. Later bekeerden de mensen zich tot het christendom. Wodan werd vergeten, maar zijn paard en knecht hechtten zich aan de Nicolaas-legende. De angst voor de straffende zwarte man heeft de oude tijden overleefd.

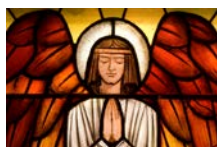
Sinterklaas had bij ons tot de 19de eeuw waarschijnlijk geen vaste helper. Wel werd hij soms afgebeeld met zwarte duivels die hem begeleidden. Het zwarte moest contrasteren met het smetteloze wit van de heilige man. Sinds het boekje van Jan Schenkman *Sint Nikolaas en zijn knecht* hebben drie zaken een vaste plaats gekregen in de sinterklaasfolklore: een donkere knecht van Sinterklaas, de intocht en de stoomboot. De knecht had in zijn boekje nog geen naam. Het was een gekleurde jongeman, gekleed als een page. Namen als *Pieter met de Pooten* (1749), *Pietermansknecht* (1833) en *Pieter-me-Knecht* (1850) waren echter al langer in zwang. Andere, meestal regionale namen, bleven nog een tijdlang in gebruik: *Jan de Knecht*, *Trappadoeli*, *Nicodemus*, *Assiepan*, *Sabbas*, *Hans Moef*, In 1895 was de naam *Zwarte Piet* echter al gangbaar.

Sinterklaas en Zwarte Piet-handpop van de hand van z'r Magda Van Regemortel (uit de collectie van CEAH)

Het bleef niet bij één Zwarte Piet; in 1880 traden al twee knechten op. Na de Tweede Wereldoorlog organiseerden Canadese militairen in Nederland een sinterklaasviering met een massa Zwarte Pieten. Sindsdien wordt Sinterklaas vergezeld door vele Pieten, vaak met voor ieder een eigen taak, onder leiding van een Hoofdpiet. Terwijl Sinterklaas altijd statig en gedistingeerd is gebleven, gedragen de Pieten zich veelal als acrobaten en grappenmakers die vaak kwajongensstreken uithalen.

De laatste jaren zijn er steeds meer bezwaren gerezen tegen het traditionele zwarte uiterlijk van Zwarte Piet. Deze bezwaren werden ingegeven door de associaties met een slavernijverleden. Er werden hier en daar werkgroepen in het leven geroepen om te onderzoeken of de sinterklaastraditie inderdaad racistische elementen bevat. Tegenwoordig ziet Zwarte Piet er niet meer uit als een Moor, maar heeft hij zwarte vegen in zijn gezicht als van roet. De naam Zwarte Piet evolueert ook stilaan naar Roetpiet.

Wat de traditie van het eten van speculoos betreft (of speculaas, zoals wij Belgen vaak zeggen) zou de heilige Nicolaas volgens de legende enkele kinderen tot leven hebben gewekt en hij zou hen speculoos te eten hebben gegeven, een hard koekje dat lang houdbaar is.

Speculoosmal
(uit de collectie van CEAH)

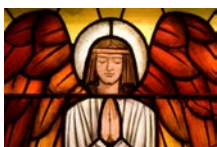
Over de herkomst van de naam van dit koekje, doen veel theorieën de ronde. Eén daarvan is dat 'speculoos' afgeleid is van het Latijnse woord "speculum" dat "spiegel" betekent en zou verwijzen naar de manier waarop deze koek wordt gemaakt: nadat de speculoospasta in de houten mal is gegoten, wordt met de mal op een tafel geklopt waardoor de speculoos voorzichtig wordt losgemaakt en de afdruk van de mal bewaard blijft, waardoor je eigenlijk een spiegeleffect krijgt.

Vroeger was de Sint nog niet persoonlijk aanwezig in het straatbeeld: hij bezocht nog niet zelf de scholen of de warenhuizen. Hij bracht zijn geschenken pas wanneer de kinderen, die tevergeefs wakker probeerden te blijven, eindelijk in slaap gevallen waren. Tegenwoordig heeft de Sint handenvol werk om zichzelf te klonen zodat hij overal tegelijk aanwezig kan zijn om kinderen te begroeten.

Ook al zijn de mensen en de manier van feestvieren in de loop der tijden veranderd, Sinterklaas zelf is nog steeds degene die hij was en doet nog steeds zijn ding. Bij ons op de campus hebben alle leerlingen en personeelsleden alvast hun schoen gezet. Wedden dat weinigen weten dat ze hiermee een gebruik in ere houden uit de 15de eeuw toen armen hun schoen in de kerk zetten en rijke burgers daar geld in stopten, dat onder de armen werd verdeeld?

Sint en Piet op bezoek in klas 401 van het HHH SO in '88-'89

4. Vensters op Leuven

Een kleine tien jaar geleden stelden enkele bestuursleden van **Salsa! vzw**, de vriendenkring van het Leuvense Stadsarchief, vast dat er geen recente vulgariserende, maar toch historisch verantwoorde algemene geschiedenis van Leuven bestond. Daarop vatten zij het plan op om een voor het grote publiek bestemde stadsgeschiedenis van Leuven uit te geven.

Het resultaat van dit project verscheen in de vorm van *Vensters op Leuven. Een geschiedenis*. Aan de hand van 56 korte bijdragen (vensters) nemen meer dan 30 auteurs de lezer mee op ontdekkingsstocht in het verleden van Leuven, van de prehistorie tot nu. Elk 'venster' beslaat een dubbele bladzijde en is fraai geïllustreerd.

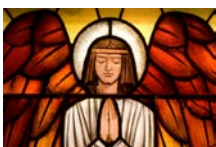
Een stad is een geografisch-urbanistische ruimte waarin mensen leven en werken. Wat die mensen samen of in afzonderlijke groepen in het verleden hebben meegemaakt, is hun geschiedenis. Omdat alles zich binnen een stedelijke ruimte afspeelt, is de geschiedenis van die mensen – met hun ambities en rivaliteiten, successen en conflicten – ook de geschiedenis

van hun stad, de stad waarvan zij de identiteit creëren.

Elke stad is verschillend. Dit hangt samen met een aantal factoren die er het samenleven van de inwoners bepalen. Niet alles is in elke stad mogelijk, maar altijd maken mensen gebruik van de faciliteiten die de stedelijke samenleving hen biedt. Dat aanbod is bepalend voor de specificiteit van een stad.

Een specifieke faciliteit in steden is de mogelijkheid van een goede toegang tot informatie. Dit geldt zeker voor Leuven, waar zowel aan de universiteit als aan de talrijk aanwezige andere onderwijs- en vormingsinstellingen informatie wordt bijeengebracht, bestudeerd, toegepast en doorgegeven.

In een stad vinden groepen mensen elkaar ook in diverse verbanden die bij hun interesses aansluiten, die hun maatschappelijk en sociaal engagement ondersteunen of die materiële of morele hulp en bijstand bieden. De faciliteiten van een stad zijn er niet alleen voor de eigen ingezetenen. Ook al wie van elders komt, kan eraan participeren. "Stadslucht maakt vrij", zegde men in de Middeleeuwen en ook nu kunnen een stad en haar bewoners bijdragen tot de emancipatie en de levenskwaliteit van diegenen die hun oorspronkelijke woonplaats tijdelijk of definitief hebben verlaten.

“Naar Leuven gaan” is een uitdrukking die, al naargelang de context waarin ze wordt gebruikt, voor mensen van buiten Leuven meerdere betekenissen heeft: men gaat er naar de markt of naar de winkel, men gaat er werken, men gaat er studeren, men gaat er aan sport doen, men gaat erheen om zich te laten onderzoeken of om een hopeloos geachte kwaal toch nog te laten behandelen, men gaat erheen om van een concert, een toneelstuk, een film of van andere uitgangsmogelijkheden te genieten.

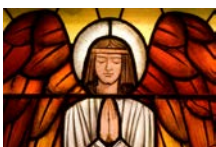
Heilig Hartinstituut Heverlee, Van Reethvleugel
(uit het boek *Vensters op Leuven. Een geschiedenis*)

Vensters op Leuven. Een geschiedenis is geen lijvig boek. Het is een ook geen alles omvattende geschiedenis van Leuven. Elke lezer zal dan ook wel eens de indruk krijgen dat iets wat haar of hem interesseert niet aan bod is gekomen. Sommigen zouden wellicht andere keuzes hebben gemaakt, maar misschien zullen er ook lezers zijn die vaststellen dat zij na het openen van “de vensters” hun beeld over bepaalde episodes of gebeurtenissen uit de geschiedenis van Leuven moeten corrigeren.

Vensters op Leuven. Een geschiedenis is geen “canon” of “goedgekeurde officiële lijst” met feiten en personen die iedereen zou moeten kennen. Het boek biedt wel de mogelijkheid om stap voor stap het Leuvense verleden te ontdekken.

Vensters op Leuven. Een geschiedenis is geen “lof op Leuven”, al werd Leuven in het verleden “de beste stad van Brabant” genoemd, en al is Leuven vandaag een stad, waar het goed is om te wonen, om op te groeien, te werken, te studeren, en er samen met anderen deel te hebben aan wat er leeft.

Vensters op Leuven. Een geschiedenis is geen nostalgisch boek. Nostalgie wijst op een moeizame omgang met het heden die vaak een gevolg is van een zeer emotionele band met het verleden en die een heldere blik op heden en toekomst kan vertroebelen. Herinneringen aan gebeurtenissen, personen of situaties uit het verleden kunnen aanleiding geven tot het ontstaan van mythes. Historici ontkennen of negeren die mythes niet. Zij proberen de mythe “verhelderend uit te leggen”. Hun onderzoek kan er dan ook voor zorgen dat onze visie op het verleden en ons leven vandaag niet door mythes wordt vervormd of bepaald. Nieuwe inzichten over het verleden laten toe om met nieuwe ogen naar het heden en naar de toekomst te kijken.

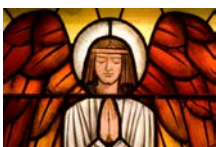
De Bondgenotenlaan in Leuven, voorheen Statiestraat (uit het boek *Vensters op Leuven. Een geschiedenis*)

Vensters op Leuven. Een geschiedenis nodigt de lezer uit om nieuwsgierig te zijn naar hoe Leuvenaars in een verafgelegen of in een meer nabij verleden met elkaar en met de tijdsomstandigheden zijn omgegaan. De stad Leuven en haar bevolking hebben gouden tijden, maar ook ellende en oorlog gekend. Van dat alles zijn tot op vandaag zowel in de stedelijke ruimte als in het geheugen van haar bewoners sporen aanwezig. Wie deze sporen ontdekt en begrijpt, blijft niet staren op wat vroeger was, maar is in staat om toekomstgericht met het verleden om te gaan.

Vensters op Leuven. Een geschiedenis hoort thuis in de boekenkast van elke Leuenaar en van iedereen die zich met Leuven verbonden voelt.

Het boek kan vanaf 16 december besteld worden via salsaarchief@gmail.com
Voor leden van Salsa!: €25, voor niet-leden: €30.

Bron: Salsa! Vzw

5. Bib, bib, hoeraaaa!

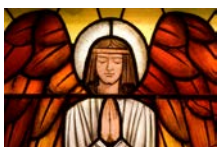
In 2020 vieren we maar liefst drie bibliotheken op de campus van het Heilig Hartinstituut: de 70ste verjaardag van de centrale campusbibliotheek, de 30ste verjaardag van de schoolbibliotheek van het Heilig Hartinstituut en de geboorte van een gloednieuwe “combi-bib”, namelijk de fusie van de kloosterbibliotheek met de erfgoedbibliotheek van Cultureel Erfgoed annuntiaten Heverlee.

In 1950 kwam in het klooster voor het eerst een centrale bibliotheek tot stand voor religieuzen en leerlingen onder leiding van zr. Constantine, haar opvolgster zr. Pauline (in 1979) en haar assistenten zr. Athanase en zr. Clémence. Kranten lager er voorlopig niet ter beschikking, maar de religieuzen konden er tijdschriften raadplegen als Kuluurleven en Streven, alsook katholieke opvoedkundige tijdschriften. De betere beschikbaarheid van literatuur leidde tot een intellectuele verruiming.

De centrale bibliotheek in de jaren '50

Deze bibliotheek op de eerste verdieping van het kloostergebouw bleef bestaan tot in 1990, na de verhuis van de bibliotheek naar de kelderverdieping van de school. Zo kon er eindelijk een vleugel van het huidige kloostergebouw aan de zusters gereserveerd worden.

Zr. Constantine (links), zr Athanase (rechts) (foto : Ancilla 1989 uit de erfgoedbibliotheek van CEAH)

Zr. Clémence (links), zr Pauline (rechts) (foto : Ancilla 189 uit de erfgoedbibliotheek van CEAH)

Door plaatsgebrek, werd de bibliotheek op de kelderverdieping uitsluitend schoolbibliotheek.

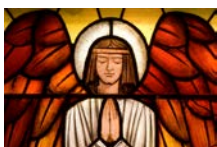
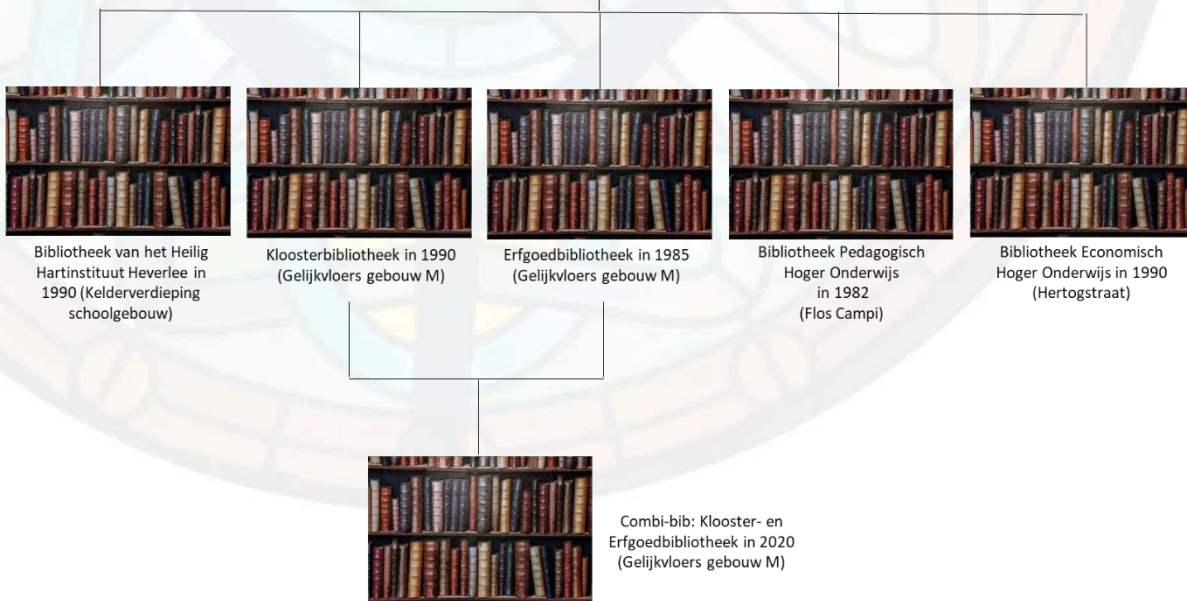
De huidige schoolbibliotheek

'Parvelus', de ruimte met de voetbaden waar nu de schoolbibliotheek huist (foto: archief CEAH)

Centrale campusbibliotheek
Opgericht in 1950

De schoolbibliotheek herbergde op haar nieuwe locatie maar liefst 60.000 boeken en een 140 lopende tijdschriftabbonementen. *Er werd ook gestart met een werkgroep "Bibliotheek Secundair Onderwijs" waarbij duidelijk werd gesteld dat er een continuïteit dient te zijn van het 1ste tot en met het 7de jaar en dat elke graad binnen deze continuïteit zijn eigenheid gestalte kon geven. Daarbij werd als uiteindelijk doel nagestreefd het sensibiliseren van leerlingen en leerkrachten voor het boek, voor wie het betreden van een bibliotheek nog steeds een drempel was. Dit drempelverlagende hebben wij proberen te bereiken door een vlot toegankelijke en uitnodigende frisse infrastructuur. Lager dan "een kelder" konden wij de drempel niet verlagen. Dat het mogelijk was van een kelder een nieuwe bibliotheekruimte te maken, had ik en velen met mij niet voor waar durven aannemen.* (citaat uit de toespraak van directeur Herman Van Overbeke op 04/05/1990 bij de officiële opening van de nieuwe bibliotheek.)

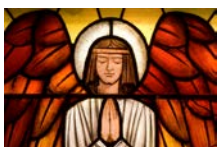

Herman Van Overbeke

Vlnr: Fawzia Hanssens, x,
zr. Clémence, zr. Pauline, Lieve Brems

Alle overvloedige boeken werden door zr. Andrea naar een depotruimte in de kelder van het klooster gebracht. Het waren hoofdzakelijk religieuze werken of fictie met religieuze ondertoon. De meeste van die boeken werden afgestoten naar KADOC. Er werden toen ook boeken aan het archief geschonken omdat ze rechtstreeks te maken hadden met de congregatie van de zusters annuntiaten of met hun scholen. Slechts een beperkt aantal boeken werd later uit de kelderruimte naar boven gehaald om opnieuw ter beschikking te komen van de zusters en maakten sindsdien deel uit van de kloosterbibliotheek.

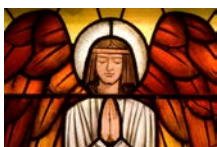
De kloosterbibliotheek die in dezelfde gang als CEAH haar huidige onderdak heeft.

De bibliotheek van de zusters annuntiaten werd de laatste jaren keurig in orde gehouden door Jaak Carels. Jaak is de echtgenoot van Hilde Van Hamme, ere-leerkracht van het HHH SO en voormalig vrijwilliger bij ons team. Het is via die weg dat de zusters Jaak na zijn pensioen voor de bibliotheekkar wisten te spannen. Hij had immers al ervaring opgedaan in het Heverleese filiaal van de stadsbibliotheek. Jaak werkte onder de supervisie van Zr. Devogelaere en Zr. Smal die beiden de fakkel overnamen van wijlen Zr. Maria (Firmina) Devroye, destijds directeur van het HHH SO.

Bibliothecaris Jaak Carels

De kloosterbibliotheek telde net vóór de fusie een tienduizendtal boeken. De recentere aankopen zijn vooral spirituele werken en boeken over maatschappelijke en religieuze

thema's. Daarnaast groeit deze bibliotheek nog steeds aan doordat boeken van individuele zusters worden binnengebracht en door de sluiting van andere bibliotheken. Als een gemeenschap opgeheven wordt, komen de boeken meestal naar deze bibliotheek. Jaak kijkt dan na of de boeken al aanwezig zijn, zorgt voor hun ingave in de computer en maakt een uitleenfiche aan. Alle boeken worden gerangschikt volgens thema: liturgie, lijden en sterven, geschiedenis,....

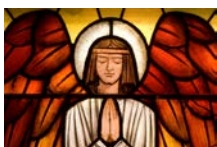
Door de herbestemming van het kloostergebouw, werd beslist om naast de kloosterbibliotheek de erfgoedbibliotheekcollectie van Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee te huisvesten. Op dit moment is Jaak in de weer om de boeken van de zusters te hergroeperen en is het team van CEAH aan een grote verhuis begonnen van haar erfgoedbibliotheek. In de nieuwe klooster- en erfgoedbibliotheek zal in de toekomst ook fungeren als leeszaal voor de archiefbezoekers.

Terug naar de schoolbibliotheek. Voor een historische terugblik, hebben we Fawzia Hanssens geconsulteerd, ere-bibliothecaris van het eerste uur. Zij deelt hieronder haar herinneringen met ons.

Eind jaren tachtig van vorige eeuw ontwikkelde het toenmalig directieteam onder impuls van Herman Van Overbeke en Carlos Lerouge het ambitieuze plan om één centrale schoolbibliotheek voor het secundair onderwijs op te richten. Daarvoor werd de non-fictiebibliotheek van het klooster, die door ere-directrice Zuster Pauline gerund werd en ook door leerkrachten gebruikt, een mooie ruimte op de eerste verdieping waar de 'gewijde' stilte enkel doorbroken werd door het krakend parket, door de school overgenomen en aangevuld met de al bestaande klasbibliotheekjes.

Dé opdracht, waarvoor drie halftijdse bibliothecarissen aangeworven werden, was dat de nieuwe bibliotheek laagdrempelig moest worden, ten dienste van leerlingen én leerkrachten, de hele dag open

en vrij toegankelijk: “Zorg dat die bibliotheek gebruikt wordt!” Het idee was om via deze weg aan alle leerlingen de kans te bieden om in contact te komen met de rijkdom van literatuur en de mogelijkheden van informatieverwerking, en tegelijk om het lesgeven en het schoolleven te ondersteunen. De kelder onder het gebouw van de derde graad werd omgebouwd tot bibliotheekruimte. In september 1989 opende ze.

Intussen zijn we dertig jaar verder en heeft er een hele evolutie plaats gevonden. De handgeschreven cataloguskaarten uit een pre-Internet-tijdperk evolueerden naar een geautomatiseerde catalogus op het Intranet en is waarschijnlijk binnenkort zelfs van thuis uit via Internet te raadplegen. Schoolhandboeken met bijhorende werkschriften, audio-cassettes en video's werden vervangen door smartboards. Woordenboeken, encyclopedieën en tijdschriften zijn grotendeels vervangen door hun digitale opvolgers. Het Brown-uitleensysteem met papieren boekkaarten en leerlingmapjes werd een geautomatiseerd scansysteem met barcodes.

Twee doelstellingen vormden de rode draad in wat de bibliotheek met zijn infrastructuur en activiteiten probeerde te ondersteunen : leerlingen leren opzoeken, bronnen raadplegen en verwerken op een kritische manier enerzijds en bevorderen van leesplezier anderzijds. We probeerden dat op de eerste plaats te doen door een goede collectie uit te bouwen. Niet alleen alle op school gebruikte handboeken werden ter beschikking gesteld van leerkrachten en interimarissen, ook achtergrondliteratuur over didactiek, lesinhouden en niet in het minst leerlingenbegeleiding. Fictie in de onderwezen levende talen met een bijzondere focus op recente en kwalitatieve jeugd- en adolescentenliteratuur.

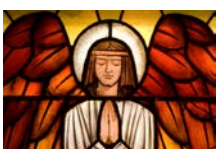
Een tweede pijler was de dienstverlening, individueel, aan klassen, aan leerkrachten. We werkten samen met vakwerkgroepen van de drie graden. Vele jaren gaven we bibliotheekrondleidingen en Bidoc-lessen aan klassen, we sprongen op de kar van zelfstandig leren, we werkten mee aan de leerlijn leren opzoeken die ontwikkeld werd onder impuls van Jef Schoenaerts. De omvorming van het grote bibliotheekmagazijn tot het eerste open leercentrum in de school was een grote uitdaging ! Duizenden waardevolle boeken vonden toen een nieuwe bestemming in andere bibliotheken.

Leesbevorderingsprojecten waren de andere prioriteit. De bibliotheek ondersteunde de leerkrachten die meededen aan De Jonge Gouden Uil, Fahrenheit, of zelf projecten bedachten. Zo werd een groot vakoverschrijdend boekenspel voor de eerste graad ontwikkeld en nodigen we elke jaar bekende auteurs uit om leesplezier en leesgierigheid bij de leerlingen te prikkelen.

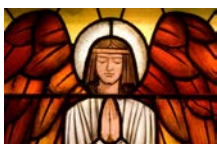
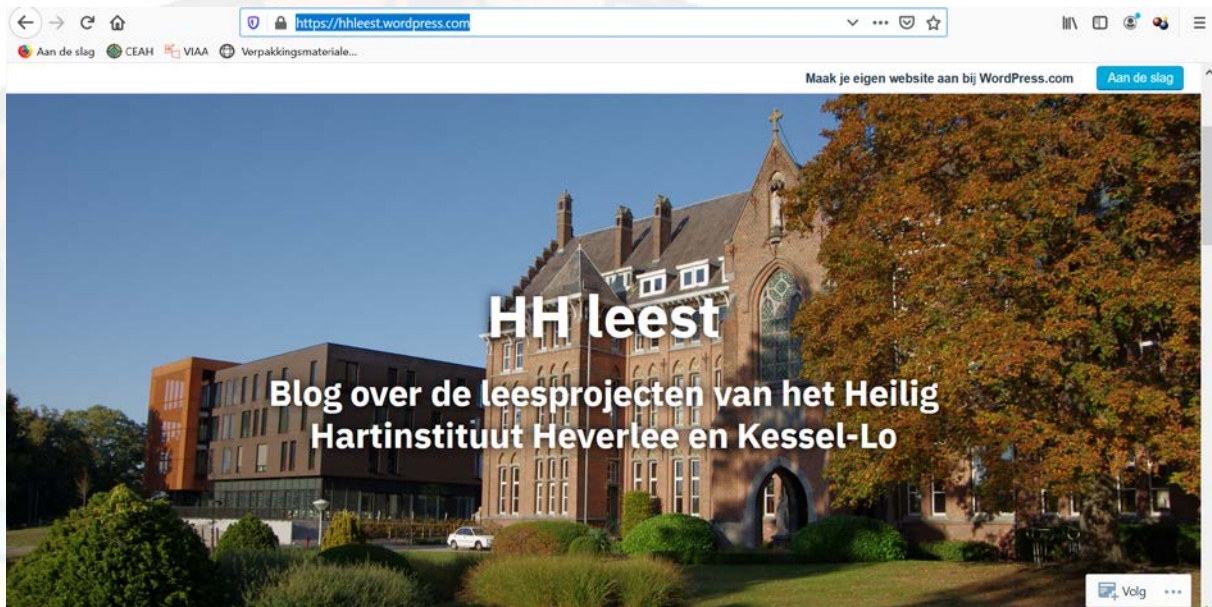
Er stelden zich heel wat uitdagingen in die dertig jaar. Inhoudelijke zoals de omvorming naar SISO, het vervullen en automatiseren van de catalogus, praktische, zoals het zoeken naar evenwicht tussen laagdrempeligheid voor zovele leerlingen en een studiebevorderende sfeer, wateroverlast zodat de vloerbedekking moest vervangen worden en dus de hele bibliotheek leeggemaakt, schimmelvorming.

Niet enkel de digitale revolutie, maar ook de toegenomen administratieve taken (Count-E, smartboards), het afschaffen van het ambt van secretaris-bibliothecaris door een vorige minister van onderwijs, de onafgebroken besparingen waardoor het personeelsbestand nog steeds hetzelfde is als dertig jaar geleden, de afbouw van de werkgroep bibliotheekbeleid, maken de taak en de functie van een schoolbibliotheek er anno 2019 niet gemakkelijker op. Het belang van de basisdoelstellingen waarmee we in 1989 begonnen zijn onverminderd overeind gebleven.

Tekst: Fawzia Hanssens

Wat de dertigste verjaardag van de schoolbibliotheek betreft, kunnen we nu al verklappen dat deze niet onopgemerkt voorbij zal gaan. We geven we hier alvast een *save the date* mee voor een [literaire avond op 27 maart 2020 om 19.30 uur](https://hhleest.wordpress.com). Er zullen verschillende auteurs aanwezig zijn en je zal op ontdekkingstocht kunnen gaan langs verschillende locaties om er te proeven van poëzie of een kortverhaal, signerende auteurs, tekenende auteurs... . Het volledige programma delen we mee in onze volgende nieuwsbrief! Wil je graag nieuws uit de eerste hand, kijk dan vanaf januari op [de blog van de bib](https://hhleest.wordpress.com).

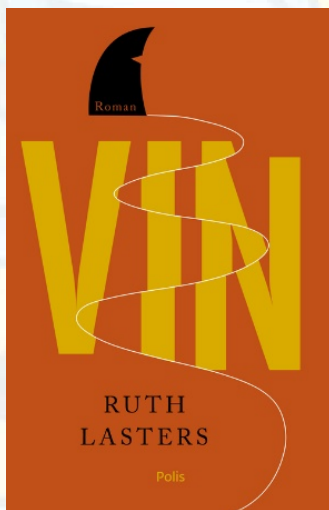

6. Scholen zijn plekken waar levens elkaar kruisen: als werkelijkheid fictie wordt

Scholen zijn plekken waar jonge levens elkaar kruisen. Op deze leer-, werk- en leefplekken wordt de samenleving van morgen gemaakt. Hier groeit verbondenheid, worden kansen benut en komt een ongeziene creativiteit naar boven. Die superdiversiteit houdt het erfgoedprofiel van de school levend.

Voor deze editie zoeken we onze inspiratie voor deze rubriek in VIN, het vierde boek van Ruth Lasters.

Het verhaal speelt zich af in het VIN, het Vrij Instituut voor Nijverheid, een school die een realistische afspiegeling is van onze multiculturele samenleving met al zijn conflicten en spanningen. De hoofdpersonages in dit verhaal zijn de Vlaamse Lore, een beginnende interimleerkracht, conciërge Sergei met half-Pools bloed in de aderen, en Anna, de Armeense poetshulp. De meeste aandacht gaat naar Lore, onzeker en zoekende in haar contact met collega's en vooral met de leerlingen.

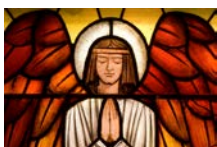
Wanneer het archief van het VIN moet worden leeggemaakt, moet Lore belangrijke papieren zien te redden van de ondergang. Conciërge Sergei houdt Lore nauwgezet in de gaten, want die documenten kunnen zijn leven een andere wending geven.

Ruth Lasters (1979) schrijft proza, poëzie en opiniestukken over de complexiteit en de schoonheid van haar job als leerkracht in het middelbaar onderwijs. Ze staat inmiddels bijna twintig jaar voor de klas en werkte ook als gelijkekansencoördinator.

Voor haar roman Poolijs ontving ze de Debuutprijs. Haar dichtbundel Lichtmeters werd genomineerd voor de VSB-poëzieprijs en bekroond met de Herman de Coninckprijs.

Ruth Lasters

7. Hoe lang moeten scholen leerlinggebonden documenten bewaren en wat erna?

Dit zijn vragen die menige school zich wel eens stelt. Het ministerie van Onderwijs maakt wat dat betreft een onderscheid tussen personeelsgebonden en leerlinggebonden documenten. Voor het antwoord hebben we ons gebaseerd op omzendbrief *Bewaartermijn van leerlinggebonden documenten* uit Edulex. Deze omzendbrief werd de laatste keer gewijzigd op 05/06/2019 voor het secundair onderwijs en op 208/08/2018 voor het basisonderwijs. Het gaat hier om documenten waarvan de termijn vastgelegd is in de onderwijsregelgeving. De scholen dienen de verplichte bewaartermijn te respecteren en ervoor te zorgen dat de documenten ter inzage op de school zelf bewaard blijven. Maar wat als de bewaartermijn is verstreken? Kan dan al het schoolmateriaal zo maar de container op? Beter niet, want het gaat intussen in vele gevallen om historisch interessant en waardevol materiaal. Stamboekregisters en de informatie die ter beschikking gesteld voor een doorlichting worden best integraal bewaard. Van andere dossiers kan een willekeurige steekproef volstaan om zich op termijn een accuraat beeld te kunnen vormen van hoe bvb de opvolging en remediëring van leerlingen evolueerde.

Ik geef hieronder een overzicht van de administratieve bewaartermijnen voor het basisonderwijs en daarna voor het secundair onderwijs. Voor wat er daarna met de documenten moet gebeuren worden best afspraken gemaakt met de archiefdienst.

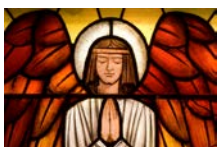
Basisonderwijs

1. Het stamboekregister

Elke school dient te beschikken over een (elektronisch) stamboekregister (omzendbrieven [BaO/2006/4](#) en [BaO/2006/5](#) - 09-10-2006). Dit stamboekregister dient 30 jaar bijgehouden te worden.

Stamboekregister vanaf 1903
van de Pastoor De Clerckschool van Veltem (Bron: CEAH)

2. De notulen van de klassenraad

De notulen van de beraadslaging van de klassenraad (met het oog op het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs) worden opgenomen in een speciaal register, dat ten minste **15 jaar** bewaard wordt (Besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1998, art. 5).

De getuigschriften basisonderwijs zelf worden steeds met de leerlingen meegegeven.

3. Aanwezigheidsregister, inschrijvings- en aanmeldingregister

Het aanwezigheidsregister moet tenminste **5 jaar** bewaard worden. Dit is ook het geval voor het inschrijvings- en aanmeldingsregister in het kader van het inschrijvingsrecht (omzendbrieven [BaO/2006/4](#) en [BaO/2006/5](#) - 09-10-2006).

4. Afwezigheidsattesten en begeleidingsdossier problematische afwezigheden

Deze moeten **tot het eind van het schooljaar en het daarop volgende schooljaar** bewaard worden (omzendbrief [BAO/2002/11](#) - 16-08-2002).

5. Verklaringen op eer die aantonen dat leerlingen beantwoorden aan de leerlingenkenmerken m.b.t. het opleidingsniveau van de moeder en de thuistaal (gewoon basisonderwijs)

Deze worden ten minste vijftien jaar bewaard door de school (besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 2009 houdende de werkingsbudgetten in het basisonderwijs en de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs, art. 4 / besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs, art. 6).

6. Attesten die de indicator “ouders behoren tot de trekkende bevolking” en verklaringen op eer die de indicator “thuisloos” aantonen (gewoon basisonderwijs)

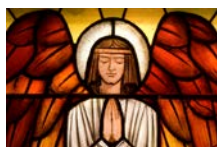
Deze worden ten minste vijftien jaar bewaard (besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs, art. 6).

7. Documenten of verklaringen die aantonen dat leerlingen aan één of meer gelijke kansenindicatoren beantwoorden (buitengewoon basisonderwijs)

Deze verklaringen of documenten worden ten minste vijf jaar bewaard op school (decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 139undecies, §2).

8. Anderstalige nieuwkomers

De verklaringen die aantonen dat anderstalige nieuwkomers voldoen aan de voorwaarden worden ten minste vijf jaar in de school bewaard (decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, art. 3, 4quater°, b).

9. Te bezorgen informatie in het kader van een doorlichting door de onderwijsinspectie

Gewoon basisonderwijs:

Een volledige opsomming vind je op [Een volledige opsomming vind je op https://www.onderwijsinspectie.be/nl/doorlichten-in-de-verschillende-onderwijsniveaus](https://www.onderwijsinspectie.be/nl/doorlichten-in-de-verschillende-onderwijsniveaus)

Buitengewoon basisonderwijs:

Een volledige opsomming vind je op <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/doorlichten-in-de-verschillende-onderwijsniveaus>

10. Bewaring door de ouders

Ouders zijn niet verplicht om schoolgebonden documenten van hun kind te bewaren. Het is immers de school die vanuit haar verantwoordingsplicht de hierboven opgesomde documenten aan de onderwijsinspectie en/of de onderwijsadministratie moet kunnen voorleggen. Uiteraard bewaren ouders best wel het getuigschrift basisonderwijs.

Secundair onderwijs

1. Processen-verbaal en notulen

Het proces-verbaal bevat de lijst van de geslaagde en de niet-geslaagde leerlingen en wordt opgesteld volgens een voorgeschreven uniform model. Het proces-verbaal wordt gedurende vijftig jaar bewaard.

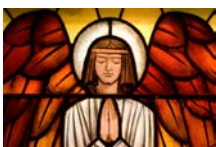
De notulen, die een synthese bevatten van de elementen die tot de beslissingen van de (delibererende) klassenraad hebben geleid, worden gedurende **vijf jaar** bewaard.

2. Aanwezigheidsregister

De vermelding van de aan- en afwezigheden van leerlingen volgens een bepaalde code of symbool per maand/schooljaar gebeurt in een daartoe bestemd register volgens een voorgeschreven model. Dit register dient gedurende vijf jaar bewaard (d.w.z. vijf kalenderjaren te rekenen vanaf 31 augustus van het schooljaar in kwestie).

3. Afwezigheidsbewijzen

De verantwoordingsbewijzen voor afwezigheden van leerlingen (medische attesten, attesten van ouders voor afwezigheid wegens ziekte en alle mogelijke andere attesten) worden bewaard tot en met 31 augustus van het schooljaar dat volgt op het schooljaar waarop ze betrekking hebben.

4. Registratiefiche

De geïnformatiseerde en eenvormige registratiefiche geeft per schooljaar en per leerling een beeld van de eventuele afwezigheden (al dan niet problematisch) met de corresponderende code. Deze fiche dient gedurende vijf jaar bewaard (d.w.z. vijf kalenderjaren te rekenen vanaf 31 augustus van het schooljaar in kwestie).

5. Stamboekregister

Het geïnformatiseerd en eenvormig stamboekregister geeft een overzicht van alle ingeschreven leerlingen, zowel de regelmatige als de vrije leerlingen. Ze worden eenmaal ingeschreven onder een individueel stamnummer. Het stamboekregister moet hetzij elektronisch hetzij onder printvorm gedurende dertig jaar worden bewaard (d.w.z. dertig kalenderjaren te rekenen vanaf 31 augustus van het schooljaar in kwestie).

6. Individuele leerlingsteekkaart

Naast het stamboekregister bestaat er ook de eenvormige steekkaart die voor elke ingeschreven leerling geïnformatiseerd wordt opgemaakt en die persoonlijke en onderwijsgegevens bevat. De steekkaart moet hetzij elektronisch hetzij onder printvorm gedurende dertig jaar worden bewaard (d.w.z. dertig kalenderjaren te rekenen vanaf 31 augustus van het schooljaar in kwestie).

7. Administratief leerlingendossier

Over de schooljaren heen wordt er per leerling progressief een dossier opgebouwd dat alle relevante informatie over de studieloopbaan van die leerling bevat. Dit impliceert dat de samenstelling van dit dossier voor een stuk analoog zal zijn voor alle leerlingen (bv. instemming schoolreglement en pedagogisch project door betrokken personen, ...), maar daarnaast ook sterk kan variëren (bv. eventuele beslissing van toelatingsklassenraad, eventuele gelijkwaardigheidsbeslissing, eventuele keuze godsdienst/zedenleer.....). Het leerlingendossier moet gedurende vijf jaar worden bewaard (d.w.z. vijf kalenderjaren te rekenen vanaf 31 augustus van het schooljaar waarin de leerling de school definitief heeft verlaten); evenwel is er van een bewaartermijn geen sprake indien dit leerlingendossier wordt overgemaakt aan een andere school waar de leerling zijn studieloopbaan vervolgt.

De verklaringen op eer, die gebruikt worden om de gegevens te verzamelen over de leerlingenkenmerken "taal" en "opleidingsniveau van de moeder" zijn een element van het leerlingendossier. Deze verklaringen op eer dienen ten minste vijftien jaar bewaard te worden door de school.

8. Inschrijvings- en aanmeldingsregister

Met het oog op de toepassing van het inschrijvingsrecht, als onderdeel van het gelijke kansendecreet, moeten de scholen een inschrijvings- en aanmeldingsregister bijhouden. Dit register wordt bewaard tot en met 31 augustus van het schooljaar dat volgt op het schooljaar waarop het register betrekking heeft.

9. Te bezorgen informatie in het kader van een doorlichting door de onderwijsinspectie

Een volledige opsomming vind je op <https://www.onderwijsinspectie.be/nl/doorlichten-in-de-verschillende-onderwijsniveaus>

Verder rijst bij schoolpersoneel soms ook de vraag of documenten gedigitaliseerd moeten worden.

1. Moet de school alle documenten digitaliseren?

Zeker niet. De school kiest zelf in welke vorm ze haar informatie ter beschikking stelt aan het doorlichtingsteam.

2. Zijn elektronische agenda's van leraren/leerlingen ook ok?

Het ter beschikking stellen van informatie in elektronische vorm is prima voor de onderwijsinspectie. Zorg er wel voor dat het doorlichtingsteam vlot toegang krijgt tot het gebruikte platform.

Bron: Edulex

8. Green Hornet 2nd

In onze nieuwsbrief nr. 24 van 2016 wijdden we een artikel aan wijlen Sgt Adophe "Otto" V. Carbone, de piepjonge boordschutter van de B-25 bommenwerper die 75 jaar geleden tijdens de oorlog is neergestort boven Heverlee. Carbone werd in spoed geopereerd in het 101 British General Hospital dat toen zijn intrek genomen had in het Heilig Hartinstituut te Heverlee.

Enkele weken geleden organiseerde Bart Robberechts, onafhankelijk adviseur archeologie, een event rond de 75ste verjaardag van de noodlanding van een B-17 op de grens van Kortrijk-Dutsel (Holsbeek) en Linden (Lubbeek). Ook van 'zijn' bemanning is er iemand voor verzorging overgebracht naar het ziekenhuis in Heverlee: wijlen Sgt Marion "Billy" H. Tschirhart. Volgens zijn familie was hij gewond aan zijn rug als gevolg van een onzachte landing met zijn parachute. Dat gebeurde op 17 oktober 1944.

Green Hornet 2nd (foto: collectie van wijlen Staf Gryson, grootvader van Bart Robberechts)

Bart Robberechts aan het woord: *We schrijven 17 oktober 1944. Na een bombardement op Keulen, ziet de piloot van de Amerikaanse B-17 "Green Hornet 2nd" zich genoodzaakt zijn toestel aan de grond te zetten in een veld op de grens van Kortrijk-Dutsel en Linden, enkele kilometers ten oosten van Leuven. Kort daarvoor zijn de acht andere bemanningsleden met hun parachute uit het vliegtuig gesprongen. Eén van hen, schutter Marion H. Tschirhart, maakt een onzachte landing en verstuikt daarbij zijn enkel. In shock wordt hij door een militair transport overgebracht naar een "British Hospital".*

Wellicht was dat het 101 British General Hospital dat kort daarvoor zijn intrek had genomen in het Heilig Hartinstituut Heverlee. Onderzoek in de rijke archieven van het Heilig Hartinstituut hebben voorlopig nog geen spoor opgeleverd van Tschirharts passage daar. Maar we zoeken naarstig verder. Tschirhart zelf overleed in 2013 op 92-jarige leeftijd in San Antonio, Texas.

9. Expo's en activiteiten in de kijker

Expo Van Humbeeck-Piron in Koekelberg

NATIONALE BASILIEK van KOEKELBERG

Raoul Mariaruimte
Basiliekvoorplein 1, 1083 Brussel

BASILIQUE NATIONALE de KOEKELBERG

Galerie Raoul Maria
Parvis de la Basilique 1, 1083 Bruxelles

TENTOONSTELLING

van
SCHILDERIJEN
PASTELS
TEKENINGEN
van

EXPOSITION

de
TABLEAUX
PASTELS
DESSINS
de

MARIA & PIERRE VAN HUMBEECK - PIRON

van 13 dec 2019 tot 26 april 2020
Open 10u-15u30

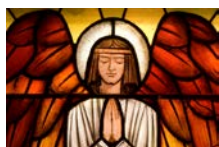
du 13 dec 2019 au 26 avril 2020
Ouvert 10h-15h30

Info en contact: 02-4211660
www.basilicakoekelberg.be
TOEGANG-ENTREE €6/€5
Incl. panorama - Parking gratis
info@basilicakoekelberg.be

Ontdek het uniek panorama
over Brussel en Brabant
Découvrez le panorama
unique sur Bruxelles et le
Brabant

Curatoren Emma Van Briel & Ramon Kenis
Organisatie-Organisation:
Vrienden van Van Humbeeck-Piron (VHP)
Provincie Vlaams-Brabant & KUL-KADOC
Leuvens Historisch Genootschap vzw
Project VHP - BE32 7370 5096 9402

Maria en Pierre Van Humbeek-Piron

waren als kunstenaarskoppel en als mens zeer interessante en gedreven persoonlijkheden. Hun werk en denkwijze waren vooral geïnspireerd op de filosofische en literaire stroming van het existentialisme in de 20ste eeuw, die individuele vrijheid, verantwoordelijkheid en subjectiviteit vooropstelt. Zowel nationaal als internationaal organiseerde het kunstenaarskoppel conferenties over kunst, filosofie, mystiek en religie.

Hun creatieve processen van tekenen, grafisch werk, fotografie, schilderen en keramiek passen volledig in de moderne kunst van de 20ste eeuw en getuigen van een vernieuwde en open geest. Hun werk omvat verschillende periodes: Leuven, de Ardennen, Italië en de Belgische kust. Marie Piron is vooral gekend voor haar landschappen en uiterst fijne tekeningen. Bij Pierre Van Humbeek staat de mens centraal: het harde zee- en buitenleven, de breekbaarheid en zuiverheid van kinderen worden op zeer gevoelige manier weergegeven.

Hun werk is voor een groot deel bewaard in de collectie van de Provincie Vlaams-Brabant te Leuven en hun archief in Kadoc te Leuven.

In deze tentoonstelling wordt een selectie van hun werk en van hun tijdgenoten samen met een greep uit hun briefwisseling en documentatie getoond. De Basiliek van Koekelberg met glasramen van Anto-Carte, een vriend, vormen het spirituele kader.

Vrienden
VHP

LEUVENS
HISTORISCH
GENOOTSCHAP

VLAAMS-
BRABANT

